

Exempel

Beräkna

$$\iint_D x^2 dx dy$$

där $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : \frac{x^2}{9} + \frac{y^2}{16} \leq 1\}$.

Vi gör ett linjärt variabelbyte först följt av införande av polära koordinater.

Lösning: Alternativ 1

Vi gör ett linjärt variabelbyte först följt av införande av polära koordinater.

$x = 3u, \quad y = 4v$ ger att området ges av

$$\frac{x^2}{9} + \frac{y^2}{16} = \frac{(3u)^2}{9} + \frac{(4v)^2}{16} = u^2 + v^2 \leq 1.$$

Lösning: Alternativ 1

Vi gör ett linjärt variabelbyte först följt av införande av polära koordinater.

$x = 3u, \quad y = 4v$ ger att området ges av

$$\frac{x^2}{9} + \frac{y^2}{16} = \frac{(3u)^2}{9} + \frac{(4v)^2}{16} = u^2 + v^2 \leq 1.$$

$$\frac{d(x, y)}{d(u, v)} = \begin{vmatrix} 3 & 0 \\ 0 & 4 \end{vmatrix} = 12.$$

Lösning: Alternativ 1

Med $\Omega = \{(u, v) : u^2 + v^2 \leq 1\}$ får vi:

Lösning: Alternativ 1

Med $\Omega = \{(u, v) : u^2 + v^2 \leq 1\}$ får vi:

$$\iint_D x^2 dx dy = \iint_{\Omega} 9u^2 \left| \frac{d(x, y)}{d(u, v)} \right| du dv$$

Lösning: Alternativ 1

Med $\Omega = \{(u, v) : u^2 + v^2 \leq 1\}$ får vi:

$$\iint_D x^2 dx dy = \iint_{\Omega} 9u^2 \left| \frac{d(x, y)}{d(u, v)} \right| du dv = \iint_{\Omega} 9u^2 12 du dv$$

Lösning: Alternativ 1

Med $\Omega = \{(u, v) : u^2 + v^2 \leq 1\}$ får vi:

$$\iint_D x^2 dx dy = \iint_{\Omega} 9u^2 \left| \frac{d(x, y)}{d(u, v)} \right| du dv = \iint_{\Omega} 9u^2 12 du dv =$$

$$/u = \rho \cos \varphi, v = \rho \sin \varphi/$$

Lösning: Alternativ 1

Med $\Omega = \{(u, v) : u^2 + v^2 \leq 1\}$ får vi:

$$\begin{aligned}\iint_D x^2 dx dy &= \iint_{\Omega} 9u^2 \left| \frac{d(x, y)}{d(u, v)} \right| du dv = \iint_{\Omega} 9u^2 12 du dv = \\ / u = \rho \cos \varphi, v = \rho \sin \varphi / &= \int_0^{2\pi} \left(\int_0^1 108\rho^2 \cos^2 \varphi \rho d\rho \right) d\varphi\end{aligned}$$

Lösning: Alternativ 1

Med $\Omega = \{(u, v) : u^2 + v^2 \leq 1\}$ får vi:

$$\begin{aligned} \iint_D x^2 dx dy &= \iint_{\Omega} 9u^2 \left| \frac{d(x, y)}{d(u, v)} \right| du dv = \iint_{\Omega} 9u^2 12 du dv = \\ /u = \rho \cos \varphi, v = \rho \sin \varphi/ &= \int_0^{2\pi} \left(\int_0^1 108\rho^2 \cos^2 \varphi \rho d\rho \right) d\varphi = \\ 108 \int_0^{2\pi} \cos^2 \varphi d\varphi \cdot \int_0^1 \rho^3 d\rho & \end{aligned}$$

Lösning: Alternativ 1

Med $\Omega = \{(u, v) : u^2 + v^2 \leq 1\}$ får vi:

$$\begin{aligned} \iint_D x^2 dx dy &= \iint_{\Omega} 9u^2 \left| \frac{d(x, y)}{d(u, v)} \right| du dv = \iint_{\Omega} 9u^2 12 du dv = \\ &/ u = \rho \cos \varphi, v = \rho \sin \varphi / = \int_0^{2\pi} \left(\int_0^1 108\rho^2 \cos^2 \varphi \rho d\rho \right) d\varphi = \\ &108 \int_0^{2\pi} \cos^2 \varphi d\varphi \cdot \int_0^1 \rho^3 d\rho = \left/ \cos^2 \varphi = \frac{\cos 2\varphi + 1}{2} \right/ \end{aligned}$$

Lösning: Alternativ 1

Med $\Omega = \{(u, v) : u^2 + v^2 \leq 1\}$ får vi:

$$\begin{aligned} \iint_D x^2 dx dy &= \iint_{\Omega} 9u^2 \left| \frac{d(x, y)}{d(u, v)} \right| du dv = \iint_{\Omega} 9u^2 12 du dv = \\ /u = \rho \cos \varphi, v = \rho \sin \varphi/ &= \int_0^{2\pi} \left(\int_0^1 108\rho^2 \cos^2 \varphi \rho d\rho \right) d\varphi = \\ 108 \int_0^{2\pi} \cos^2 \varphi d\varphi \cdot \int_0^1 \rho^3 d\rho &= \left/ \cos^2 \varphi = \frac{\cos 2\varphi + 1}{2} \right/ = \\ \dots &= \frac{108\pi}{4}. \end{aligned}$$

Lösning: Alternativ 2

Man kan även direkt införa variablerna

$$\begin{cases} x = 3\rho \cos \varphi \\ y = 4\rho \sin \varphi \end{cases}$$

Lösning: Alternativ 2

Man kan även direkt införa variablerna

$$\begin{cases} x = 3\rho \cos \varphi \\ y = 4\rho \sin \varphi \end{cases}$$

och får då i dessa att området ges av

$$\frac{x^2}{9} + \frac{y^2}{16} = \frac{9\rho^2 \cos^2 \varphi}{9} + \frac{16\rho^2 \sin^2 \varphi}{16} = \rho^2 \leq 1.$$

Lösning: Alternativ 2

Man kan även direkt införa variablerna

$$\begin{cases} x = 3\rho \cos \varphi \\ y = 4\rho \sin \varphi \end{cases}$$

och får då i dessa att området ges av

$$\frac{x^2}{9} + \frac{y^2}{16} = \frac{9\rho^2 \cos^2 \varphi}{9} + \frac{16\rho^2 \sin^2 \varphi}{16} = \rho^2 \leq 1.$$

I detta fall gäller

$$\frac{d(x, y)}{d(\rho, \varphi)} = \begin{vmatrix} 3 \cos \varphi & -3\rho \sin \varphi \\ 4 \sin \varphi & 4\rho \cos \varphi \end{vmatrix} = 12\rho.$$

Lösning: Alternativ 2

Man kan även direkt införa variablerna

$$\begin{cases} x = 3\rho \cos \varphi \\ y = 4\rho \sin \varphi \end{cases}$$

och får då i dessa att området ges av

$$\frac{x^2}{9} + \frac{y^2}{16} = \frac{9\rho^2 \cos^2 \varphi}{9} + \frac{16\rho^2 \sin^2 \varphi}{16} = \rho^2 \leq 1.$$

I detta fall gäller

$$\frac{d(x, y)}{d(\rho, \varphi)} = \begin{vmatrix} 3 \cos \varphi & -3\rho \sin \varphi \\ 4 \sin \varphi & 4\rho \cos \varphi \end{vmatrix} = 12\rho.$$

Gränserna blir nu $0 \leq \rho \leq 1$ och $0 \leq \varphi \leq 2\pi$,

Lösning: Alternativ 2

Man kan även direkt införa variablerna

$$\begin{cases} x = 3\rho \cos \varphi \\ y = 4\rho \sin \varphi \end{cases}$$

och får då i dessa att området ges av

$$\frac{x^2}{9} + \frac{y^2}{16} = \frac{9\rho^2 \cos^2 \varphi}{9} + \frac{16\rho^2 \sin^2 \varphi}{16} = \rho^2 \leq 1.$$

I detta fall gäller

$$\frac{d(x, y)}{d(\rho, \varphi)} = \begin{vmatrix} 3 \cos \varphi & -3\rho \sin \varphi \\ 4 \sin \varphi & 4\rho \cos \varphi \end{vmatrix} = 12\rho.$$

Gränserna blir nu $0 \leq \rho \leq 1$ och $0 \leq \varphi \leq 2\pi$, vilket direkt ger oss integralen

$$\int_0^{2\pi} \left(\int_0^1 9\rho^2 \cos^2 \varphi 12\rho d\rho \right) d\varphi = \dots = \frac{108\pi}{4}.$$